

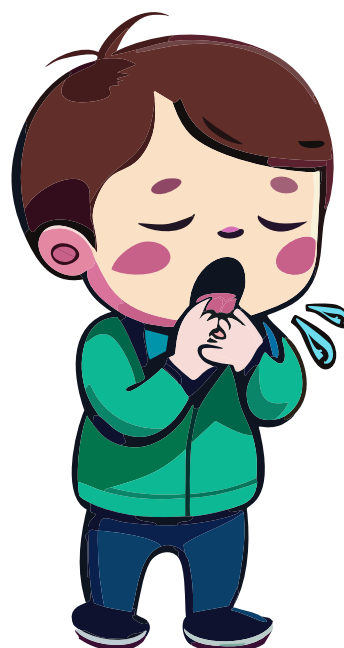
Hripavac: Što je potrebno znati?

Hripavac (pertusis) je vrlo zarazna infekcija dišnog trakta. Karakterizira ga "nadražajni" kašalj, nakon čega slijedi jak, naglo udahnuti dah ili "uzvik" (otuda uobičajeno ime hripavca).

Bolest je najopasnija kod dojenčadi i male djece, može dovesti do komplikacija pa čak i smrti.

Bolest uzrokuje bakterija *Bordetella pertussis* i javlja se svugdje u svijetu. Hripavac se lako širi s osobe na osobu, najčešće kapljičnim putem, odnosno putem kapljica koje se oslobađaju kašljanjem ili kihanjem oboljele osobe.

Cijepljenjem protiv hripavca, kao dijelom Programa cijepljenja, značajno se smanjuju broj oboljelih i umrlih od hripavca.

Koji su simptomi hripavca?

Simptomi hripavca obično se razviju unutar pet do 10 dana, nakon što je osoba došla u kontakt s uzročnikom bolesti.

Rani simptomi uključuju:

- curenje ili začepljen nos
- subfebrilnost (blago povišena temperatura)
- blagi, povremeni kašalj (kašalj će najvjerojatnije izostati kod novorođenčadi i dojenčadi)
- apneja (po život opasne pauze u disanju) i cijanoza (plavičasta ili grimizna boja kože i sluznica) kod novorođenčadi i dojenčadi

Simptomi hripavca mogu djelovati kao obična prehlada. Mnoga zaražena novorođenčad i dojenčad ne kašlja.

Jedan do dva tjedna nakon pojave prvih simptoma, razvijaju se paroksizmi - brzi, nasilni i nekontrolirani napadaji kašlja.

Napadaji kašlja mogu uzrokovati sljedeće:

- proizvesti visok "uzvik" na kraju napadaja kašlja
- povraćanje tijekom ili nakon napadaja kašlja
- osjećaj umora nakon napadaja, iako se čini da se osoba osjeća dobro između napadaja
- teško disanje

Bolest karakterizirana napadajima kašlja traje i do nekoliko tjedana.

Za liječenje infekcije koriste se antibiotici. Osobe za koje se sumnja da su oboljele od hripavca trebaju izbjegavati kontakt s novorođenčadi, dojenčadi, malom djecom i trudnicama (u zadnjem trimestru trudnoće), do završetka terapije antibiotikom u trajanju od najmanje pet dana.

Cjepiva su učinkovita u sprječavanju hripavca!

Cjepiva protiv hripavca sigurna su i učinkovita u smanjenju rizika od razvitka teškog oblika bolesti kod dojenčadi i male djece. Bolest je obično blažeg tijeka kod osoba koje su se cijepile protiv hripavca, a ipak su se razboljele.

Kod cijepljenih osoba koje obole od hripavca:

- kašalj obično neće trajati toliko dugo
- napadaji kašlja, hripanje i povraćanje nakon napadaja kašlja se rjeđe pojavljuju
- apneja i cijanoza su rjeđe (u cijepjene dojenčadi i djece)

Potrebno je slijediti Program cijepjenja i cijepiti svoje dijete prema uputama iz Programa, kako biste spriječili obolijevanje svog djeteta od hripavca. Pravovremeno cijepjenje protiv hripavca štiti djecu od ove, potencijalno opasne, bolesti. Odgađanje cijepjenja dovodi najosjetljivije (ranjive) skupine u povećani rizik od obolijevanja, kao što povećava i vjerojatnost za daljnje širenje bolesti.

Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) preporučuje da se sva dojenčad cijepi najmanje s tri doze cjepiva protiv hripavca u dojenačkoj dobi, s jednom dozom docjeppljivanja u djece od jedne do šest godina.

Dodatne strategije cijepjenja protiv hripavca u nekim zemljama uključuju docjeppljivanje adolescenata i odraslih, kao i cijepjenje trudnica za zaštitu novorođenčadi putem prijenosa majčinih protutijela.

Većina cjepiva protiv hripavca dostupna je u kombinaciji s drugim cjepivima, kao što su cjepiva protiv difterije (D) i tetanusa (T).

Trudni ste? Zaštitite svoju bebu od pertusisa

Kako bi se povećao pasivni prijenos protutijela na novorođenče/dojenče, žene bi se trebale cijepiti protiv hripavca u 2. ili 3. tromjesečju svake trudnoće i po mogućnosti najmanje 15 dana prije kraja trudnoće. Time cjepivo:

- pomaže u zaštiti majke od dobivanja i prenošenja hripavca na dijete
- osigurava pasivnu imunost (zaštitu) novorođenčeta i dojenčeta

Cijepjenje žena tijekom trudnoće također najznačajnije sprječava broj hospitalizacija i smrti novorođenčadi i dojenčadi od hripavca.